

Algemene Trekkers Kampeer Vereniging

Ecologisch beheerplan voor het ATKV-terrein

juli 2007

Ecologisch beheerplan voor het ATKV-terrein

Sinds 1995 ben ik medekampeerder op het ATKV-terrein. Kamperen in een mooi bos, daar heb ik van gedroomd. In het voorjaar van 1996 zag ik dat er weer flink gekapt, gelierd en gelipt was. Ook hoorde ik van diverse andere kampeerders dat er teveel hoge bomen verdwenen waren.

Nieuwsgierig geworden, ben ik het archief ingedoken om de zin of onzin van dit kappen beter te kunnen begrijpen en waarderen.

Nota Ecologisch Beheer

In het archief trof ik de “Nota Ecologisch Beheer” van de provincie Noord-Holland aan, die in maart 1982 was vastgesteld. In deze nota geeft de provincie aan op welke wijze zij van plan is de natuurlijke en/of landschappelijke verscheidenheid in de provincie te bevorderen buiten de traditionele natuurgebieden. In de nota worden diverse middelen genoemd, waarmee het doel van de nota kan worden bereikt. Een van deze middelen bestaat uit het adviseren over en/of het begeleiden van werkzaamheden op het gebied van ecologisch beheer. Een ander middel bestaat uit het financieel ondersteunen van (rechts)personen, die zich door middel van het verrichten concrete inrichting- en/of beheerdaden inzetten voor een verantwoord ecologisch beheer van de bij hen in gebruik zijnde gronden.

Volgens de nota omvat het ecologisch beheer het hanteren van een samenhangend stelsel van maatregelen, met het doel om het natuurlijke gegeven van het agrarische cultuurlandschap zo goed mogelijk tot uitdrukking te brengen. Het gaat hierbij om de levensgemeenschappen van planten en dieren, die in samenhang met hun niet-levende omgeving in het Noord-Hollandse landschap in zijn diverse schakeringen en onderdelen thuis horen.

Het toenmalige ATKV-bestuur heeft kennis genomen van deze nota en heeft bij de provincie een subsidieverzoek ingediend. Als basis voor dit onderzoek diende een beschrijving van het terrein. Deze beschrijving werd gemaakt door de Vakgroep Oecologie, Biologisch Laboratorium van de Vrije Universiteit van Amsterdam.

In deze beschrijving staat o.a. te lezen: “Het terrein bestaat hoofdzakelijk uit een aanplant van grove den met daartussen verspreid staand volwassen exemplaren van ruwe berk. Een struiklaag is vrijwel afwezig. Lokaal begint deze echter tot ontwikkeling te komen als gevolg van de spontane opslag van ruwe berk en in mindere mate zomereik. De kruidlaag is slecht ontwikkeld en slechts sporadisch aanwezig. Deze bestaat in hoofdzaak uit een tapijt van bochtige smele. Opvallend is het vrijwel afwezig zijn van zogenaamde ruigtestruiken zoals grote brandnetel of kleverig walstro. Beide zijn het soorten die snel verschijnen op terreinen waar veel recreanten komen, doordat ze kunnen profiteren van de plaatselijke verrijking van de bodem met nutriënten.

In zijn algemeenheid kan het terrein worden gekarakteriseerd als een soortenarm grove dennen bestand, karakteristiek voor naaldbossen op arme zure zandgrond.

Er is echter een ontwikkeling gaande die geleidelijk zal leiden tot een eiken-berken bos. Dit is ook het vegetatietype dat hier, gezien de bodemgesteldheid, van nature thuis hoort. Grove den verjongt zichzelf niet en zal op de lange duur, mits geen nieuwe aanplant plaatsvindt, langzaam het veld ruimen voor loofhoutsoorten. Dit zal geleidelijk gebeuren. Overigens zijn dit ontwikkelingen die eerder op een termijn van 50 jaar dan van 5 jaar zullen plaatsvinden.

Voor het te volgen beheer in de komende jaren zal eerst een fundamentele keuze gemaakt moeten worden over het al dan niet voeren van een meer “natuurlijk beheer”.

Daaronder wordt verstaan dat alle ingrepen die men pleegt zoveel mogelijk zullen dienen als ondersteuning voor de spontane processen die er gaande zijn. Overgang naar een meer gemengd bos, waarin veel ruimte is voor loofhoutsoorten is vanuit recreatief oogpunt bezien veel aantrekkelijker dan een homogene opstand van grove den, waarin struik- en kruidlaag vrijwel geheel afwezig zijn.”

Ecologisch beheerplan

In 1987 dient het bestuur van de ATKV een subsidieverzoek in om een ecologisch beheerplan op te laten stellen voor het ATKV-terrein. Dit verzoek wordt gehonoreerd en de heer Faber krijgt de opdracht het plan te schrijven.

Het zou hier te ver gaan om dit ecologisch beheerplan volledig weer te geven. Belangrijk is, dat in het plan wordt aangegeven dat de overgang van naaldbos naar meer loofboombos niet snel zal gaan door de geringe hoeveelheid direct zonlicht op de bodem. Indien er niets gebeurt dan zal er een "palenbos" ontstaan.

Voor het beheer van het terrein geeft de heer Faber twee mogelijkheden aan: “passief” dan wel “actief” beheer.

Passief beheer

Daarbij geeft hij aan dat passief beheer alleen ecologisch zinvol is indien natuurlijke ontwikkelingen naar een ecologisch evenwichtig bos op grote schaal gaande zijn. Voor het ATKV -terrein is deze beheervorm niet aan te bevelen.

Actief beheer

Actief beheer zal betrekkelijk snel de biologische variatie in het terrein vergroten en daarmee ook de landschappelijke waarde en de aantrekkelijkheid voor de kampeerder doen toenemen. Hiertoe wordt de bestaande begroeiing doorbroken. Hoge, gezonde bomen worden gekapt, omgetrokken of gelipt om meer licht op de bodem te krijgen. Hierdoor krijgen andere bomen de kans te groeien. Bovendien krijgt de fauna de kans zich te handhaven en is de kans groter dat er een grotere variatie ontstaat.

In het hoofdstuk “Afweging, keuze en doelstelling” valt het volgende te lezen: “Als uitgangspunt voor het onderhavige beheerplan wordt genomen dat de ATKV haar kampeerterrein als natuurterrein wil behouden en ontwikkelen, d.w.z. het gaat hier om een recreatieterrein, waarbij het beheer initiërend en ondersteunend is voor spontane en geïnduceerde natuurlijke processen die leiden tot een ecologisch evenwichtiger (“natuurlijker”) bos.

Samenvattend

Bovenstaande wordt nu mooi gecombineerd met een actief ecologisch beheer én de hieronder genoemde wensen van de kampeerders.

Onder de kampeerders worden de volgende wensen gehoord:

- beperking van het zicht op buurcamping “De Zonnehoeck”;
- beperking van het verkeerslawaaai aan de Noodweg;
- meer direct zonlicht op de kampeerplaatsen.

Willen we uiteindelijk een mooi bos krijgen, waarin rond iedere staanplaats een zekere privacy ontstaat, dan zullen we moeten accepteren dat hoge, gezonde bomen het veld moeten ruimen voor een beter ecologisch milieu, waar plant, boom en dier in grote variatie samengebracht zijn op een terrein waar velen met plezier recreëren!

Uiteraard worden alle veranderingen in de directe omgeving van een standplaats overlegd met de betrokkenen!

juli 2007